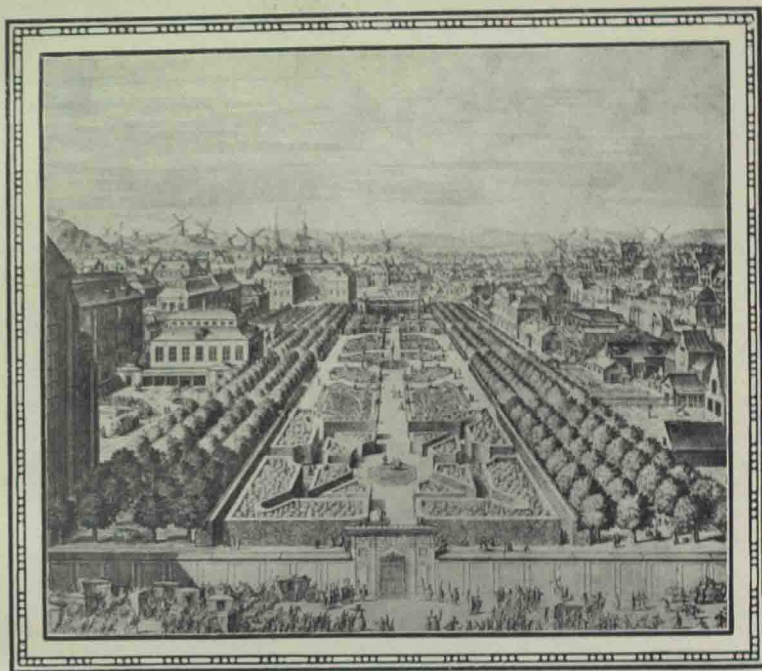

LINNÉ
I STOCKHOLM
AF
CARL FORSSTRAND

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

L I N N É
I STOCKHÖLM

CARL LINNÆUS

ÅR 1739

EFTER ORIGINALMÅLNING I OLJA AF J. H. SCHEFFEL,
PÅ LINNÉ'S HAMMARBY.

„Hvergið er svo þessu uppspricku útúr en stubbotan vat,
þessu þessu þá en þessu ort, hárigen
þessu þessu til ett ómsentligt trád.“

— LITJANNA OG SIG SJÁLFA.

CARL LINNÆUS

ÅR 1730

EFTER ORIGINALMÅLNING I OLJA AF J. H. SCHEFFEL,
PÅ LINNÆS HAMMARBY

*"Gud har låtit honom uppspricka utur en stubbotan rot,
omplanterat honom på en fjerran ort, härligen
låtit honom upstiga till ett anseeligt träd."*

CARL LINNÆUS OM SIG SJÄLF.

ISAAC MARCUS
BOKTRYCKERI-
AKTIEBOLAG
STOCKHOLM
1915

LINNÉ

I STOCKHOLM

AF

CARL FORSSTRAND

MED ILLUSTRATIONER

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

THE
STOCKHOLM

CARL LINNÆUS

Tycho Tullberg,

Linnés ättling

min gamle vän och lärare,

tillägnas detta arbete.

Carl Forstrand

FÖRORD.

Uppslaget till denna bok gafs för åtskilliga år sedan af professor Thore M. Fries. I samband med några upplysningar om Linnés hemvist samt bekanta och vänner under den tid, han såsom praktiserande läkare var bosatt i Stockholm, hvilka jag lämnade Fries för de af honom redigerade delarna af samlingsverket *Bref och skrivelser af och till Carl von Linné*, uppmanade han mig nämligen att utarbета en utförligare skildring af blomsterkonungens Stockholmsförbindelser. I ett af sina bref framhöll Fries, att vidgad kunskap om dessa vore af intresse, därför att nämnda tid var den jämförelsevis minst kända perioden af Linnés lefnad. Med anledning häraf beslöt jag mig för att fullständiga, omarbета och i bokform framlägga det ur handskrifna och tryckta källor samlade material, som låg till grund för två af mig utgifna smärre uppsatser om Linnés Stockholms-tid (i *Adelsklubbens Julnummer* 1906 och i *Botaniska studier*, tillägnade Theodor Magnus Fries, 1912). Resultatet af detta arbete föreligger nu, och hoppas jag, att de nya och sammanfattade bidrag, som däri framlagts till kännedomen om Linnés privata förhållanden och om den miljö, hvori han lefde och rörde sig i Stockholm, skola emottagas med intresse.

Under arbetets gång har jag erhållit upplysningar och anvisningar af förste bibliotekarien vid universitetsbiblioteket i Uppsala Marcus Hulth, andre bibliotekarierna i K. Biblioteket greve C. M. Stenbock och F. Lindgren, föreståndaren för Stockholms stads arkiv

G. Bolin samt amanuensen vid Stockholms rådsturätts arkiv
N. Östman, och får jag härför till dem uttala ett hjärtligt tack.

De i framställningen återgifna uttalandena eller meddelandena
af Linné äro, då ej andra källor angifvits, hämtade ur Egen-
händiga anteckningar af Carl Linnæus om sig själf,
utgifna 1823 af Adam Afzelius.

Författaren.

INNEHÅLL

	Sid.
DET I FLOR STÅENDE STOCKHOLM	1
ETT INTERMESSO. NÄR LINNÆUS VAR FALUBO	37
DOKTOR CARL LINNÆUS	58
HATTARNAS ARKIATER	83
I RÄNTMÄSTAREHUSET	111
PROFESSORNS STOCKHOLMSFÖRBINDELSER	152
PERSONREGISTER	201

ILLUSTRATIONER

HELSTIDESBILDER:

<i>Carl Linnæus 1739; efter originalmålning af J. H. Scheffel; försättsplansch.</i>	
<i>Carl Linnæus vid 30 års ålder; efter en pennteckning af okänd mästare</i>	16
<i>Carl Linnæus; stålstick efter Martin Hoffmans original- målning 1737</i>	48
<i>Tessinska palatset, norra fasaden; efter gravyr af J. v. d. Ave- elen i E. Dahlbergs Suecia antiqua et hodierna</i>	80

	Sid.
<i>Tessinska palatset, gårdsinteriör; efter originalteckning af N. Tessin d. y.</i>	96
<i>Utsikt från Slottsbacken öfver Norrmalm och Blasieholmen i början af 1700-talet; efter oljemålning af okänd mästare.</i> . .	112
<i>Carl Linneus; kopparstick af A. Ehrensvärd 1740</i>	144
<i>Utsikt från Kastellholmen vid midten af 1700-talet</i>	160

I TEXTEN:

<i>Kungsträdgården med närmaste omgifningar; detalj från P. Tillæus' karta öfver Stockholm</i>	15
<i>Ingemarshof med omgifningar; detalj från P. Tillæus' karta öfver Stockholm</i>	21
<i>Pomona; ur J. Ahlich's trädgårdsbok</i>	23
<i>Ceres; ur J. Ahlich's trädgårdsbok</i>	31
<i>Stockholm från Mälarsidan i början af 1730-talet; efter samtida kopparstick</i>	63
<i>Plan öfver Tessinska huset och tomten; efter original af N. Tessin d. y.</i>	87
<i>Carl Gustaf Tessin; efter original af G. Lundberg.</i>	92
<i>Ulrika Lovisa Tessin, f. Sparre; efter ett kopparstick från början af 1740-talet</i>	93
<i>Sara Elisabeth Morava; efter originalmålning af J. H. Scheffel</i> .	123
<i>Abraham Bäck; kopparstick af F. Akrel, efter oljemålning af G. Lundberg</i>	174
<i>Pehr Wilhelm Wargentin; kopparstick af F. Akrel, efter oljemålning af F. Brander</i>	181